

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΚΟΡΤΩ

Τζέρι

ΑΓΓΟΥΣΤΟΣ ΚΟΡΤΩ

Τζέρι

Θέση υπογραφής δικαιούχου δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας,
εφόσον αυτή προβλέπεται από τη σύμβαση.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία

Πεζογραφία – 547

Αύγουστος Κορτώ, Τζέρι

Υπεύθυνος έκδοσης: Κώστας Γιαννόπουλος

Επιμέλεια – Διόρθωση: Νάντια Κουτσοουρούμπα

Σελιδοποίηση: Κωνσταντίνος Καπένης

Η φωτογραφία του εξωφύλλου παραχωρήθηκε

από τον αρχικό δικαιούχο στη Σ. Πατάκης Α.Ε.Ε.Δ.Ε., 2023

Copyright© Σ. Πατάκης Α.Ε.Ε.Δ.Ε. (Εκδόσεις Πατάκη)

και Αύγουστος Κορτώ, Αθήνα, 2022

Πρώτη έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα,

Φεβρουάριος 2023

Κ.Ε.Τ. Ε472 Κ.Ε.Π. 89/23 ISBN 978-618-07-0464-8

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,

ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 801.100.2665, 210.52.05.600, ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΚΟΡΥΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ – ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ), 57009 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ,

ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, 2310.75.51.75, ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

Στον Ψηλό,
με ένα εκατομμύριο τόνους αγάπης

Τη μάνα σου, Τζεράκι, τη θυμάσαι;

Ήσουν δυο μηνών όταν σε πέταξαν με τ' αδερφάκι σου στον δρόμο. (Από σύμπτωση – με τέτοιες συμπτώσεις το χάος γίνεται ζωή– η ουρανόσταλτη γυναίκα που σας μάζεψε είχε τ' όνομα της δικής μου μάνας.) Παρά την τρομάρα σας, δεν ήσασταν σκελετωμένα, άρα, το πιθανότερο, πρόλαβες να θηλάσεις.

Τι να θυμάσαι, όμως, από κείνη την τρυφερότητα, απ' τον ύπνο που σ' έπαιρνε με τη ρώγα στο στόμα; Ανεξιχνίαστο. Εδώ οι άνθρωποι, φορτωμένοι με τόσες λέξεις, και δεν μπορούμε να φέρουμε βόλτα το μυστήριο της μνήμης.

Την ονειρεύεσαι, άραγε; Όταν κοιμάσαι βαθιά, κι ενίοτε ροχαλίζεις, ή τινάζεις τις πατούνες, ή βγάζεις ένα σιγανό «Γουφ», μήπως σου 'ρχεται η μυρωδιά της, η υφή του δέρματος, η γλώσσα της στο πρώτο σου χνούδι;

Ανεξιχνίαστο. Αλλά η μητρότητα φτάνει βαθιά· η ρίζα της μάνας, ακόμα κι αν κοπεί νωρίς, συνεχίζει να βλασταίνει.

Μπορεί να τη θυμάσαι με το σώμα – εξάλλου, η σάρκα έχει τη δική της, κρυφή, άσβηστη μνήμη.

Χρόνια πριν, βρέθηκα σ' ένα καταφύγιο αδέσποτων στην Κυψέλη. Είχαμε πάει με μια κολλητή να βάλουμε ένα χεράκι, γιατί τους είχαν αφήσει στην πόρτα μια κούτα με έξι κουταβάκια ημερών, με τα ματάκια τους ακόμα κλειστά. Κι εκτός απ' το τάισμα με τη σύριγγα, έπρεπε κάθε τόσο να τους τρίβουμε απαλά την κοιλίτσα με το δάχτυλο, για να κατουράνε – το ίδιο θα 'κανε η μάνα τους με τη γλώσσα, ώσπου να αναπτυχθεί το ουροποιητικό, και να κατουράνε μόνα τους.

Κι όπως όλα τα σκυλιά, φοφάς να δίνεις κοιλίτσα: έτσι λέμε την απόλυτη παράδοση στο χάδι, όταν πέφτεις –πλαφ– σαν τηγανίτα, για να σε πιλατέψουμε ώσπου να λιγώσεις. Επίσης, όπως όλα τα σκυλιά, σ' αρέσει συχνά να γυρίζεις ανάσκελα, με τα πόδια στον αέρα, και να περιμένεις, τούρλα, να 'ρθουμε να σε περιλάβουμε. Καμιά φορά αποκοιμιέσαι έτσι, κι είσαι σαν κουρδιστό παιχνίδι που χάλασε.

Έχω ακούσει να λένε πως αυτό το ανασκέλωμα σημαίνει ότι το ζώο νιώθει πλήρη κι απόλυτη ασφά-

λεια, γι' αυτό και παίρνει αυτή, την πλέον ευάλωτη στάση. (Στη φύση, το αγρίμι δεν θα εκθέσει ποτέ το τρυφερό του υπογάστριο σε τυχόν εχθρούς.) Μα μήπως η κοιλιά και τα χάδια της είναι όλα κατάλοιπα αποθυμιάς για τη μάνα; Στο κάτω κάτω, εκεί φύτρωνε κάποτε ο ομφάλιος λώρος –όταν σε πήραμε, είχες ακόμα ένα ξεραμένο υπόλειμμα–, κι η πρώτη επαφή με τον έξω κόσμο, στα τυφλά, ήταν εξ ολοκλήρου δεμένη με κοιλιές: της μητέρας που θηλάζει, του παιδιού που θέλει βοήθεια στο κατούρημα. Χώρια ο γλυκός, γλυκός ύπνος που έριχνες γερμένος πάνω της.

Όταν μας εκβιάζεις συναισθηματικά –επειδή, φέρ' ειπείν, δεν σου δίνουμε ολόκληρη την πίτσα, ενώ έχεις μόλις σκάσει στο φαΐ–, πουλάς δράμα ορφανού. «Δεν έχω μανούλα!» μας λες, κι ο Ψηλός απαντάει πάντα: «Ούτε εμείς».

Αναρωτιέμαι, ωστόσο. Λέμε πως είμαστε οι μπαμπάδες σου, και είμαστε στ' αλήθεια, με κάθε τρόπο πλην της βιολογίας: ο Ψηλός Μπαμπάς (ή σκέτο Ψηλός – δηλαδή ο Τάσος), κι ο Κοντός Μπαμπάς (ή σκέτο Κοντός – δηλαδή εγώ). Είσαι αναμφίβολα τεράστιο μπαμπόθρεφτο, η μπαμποθρεφτίνη σου μονίμως στα ύψη: έτσι και βγούμε για ποτό, και πάει ο ένας τουαλέτα, μέχρι να γυρίσει, σε πιάνει τεταρ-

ταίος, είσαι ικανός να σύρεις την καρέκλα και να διαλύσεις το μαγαζί, γιατί «Πού πήγε ο μπαμπάς μου; Γιατί εξαφανίστηκε; Πότε θα 'ρθει;». Και μιλάμε για τρία λεπτά υπόθεση.

Ξέρεις και τη λέξη *μπαμπάς*, την έχεις μάθει από νωρίς, αν και την ταυτίζεις περισσότερο με τον Ψηλό, ο οποίος, λόγω δουλειάς, λείπει συχνότερα απ' το σπίτι, σε αντίθεση με μένα, που θεωρώ μεγάλη έξοδο το σουπερμάρκετ. Τις προάλλες, που πηγαίναμε να βρούμε τον Ψηλό, μαζί με δυο καινούριες θείες, σ' ένα ταβερνάκι, κάθε φορά που σου έλεγα: «Ο μπαμπάς μάς περιμένει!», έπαιρνες φόρα και με τράβαγες σαν τρακτέρ, γελούσε ο κόσμος με τον γλεμπονιάρη που τον έσερνε ο σκύλος χωρίς έλεος.

Ξέρεις, επίσης, ότι είμαστε άντρες, γιατί είδαμε τα χαΐρια σου με τις γυναίκες – αν δεν ήσουν τόσο όμορφος, γλυκός κι αγαπησιάρης, θα σε είχαν κάνει *cancel*, τέτοιος πέφτουλας που είσαι.

Κι αν, παρ' όλα αυτά, μες στην ψυχούλα σου είμαστε οι μανάδες σου, ή έστω μητρικά υποκατάστατα;

Τότε, Τζεράκι, νοσταλγούμε παρέα. Είμαστε σύμμαχοι στην ορφάνια.

Κι εκπληρώνουμε, ο ένας για τον άλλο, τα ανεκπλήρωτα όνειρα, το χαμένο σώμα, την αλησμόνητη στοργή.

Αγκαλιά στον καναπέ, τρεχάλα στη βόλτα, βρίσκουμε αυτό που μας λείπει.

Κι όταν δίνεις κοιλίτσα, η άγνωστη, αγαπημένη μάνα σου είναι πάντα εκεί.

Τι φοβισμένος ήσουν όταν ήρθες στο καινούριο σου σπίτι!

Η Κατερίνα σου 'χε φορέσει ένα παπιγιόν στο κολλάρο, κι ήσουν για φάγωμα, αλλά μόλις μπήκες, έκανες δυο βήματα, ξάπλωσες στο χαλί, και δεν κουνούσες ρούπι.

Πολλές αλλαγές, βλέπεις, πολλοί αποχωρισμοί για τη μικρή τζεροκαρδούλα: απ' τον δρόμο στο ένα σπίτι, κι έπειτα σε άλλο, χωρίς το αδερφάκι σου, που ευτυχώς υιοθετήθηκε λίγο μετά.

Ήσουν μια σταλιά, σαν τσουρεκάκι, κι επειδή δεν άντεχα να σε βλέπω έτσι ασάλευτο, με τα μεγάλα στρογγυλά σου μάτια καρφωμένα στο κενό, άφησα τον Ψηλό να τελεί χρέη οικοδεσπότη, ξάπλωσα στο χαλί, κι άρχισα να σε χαϊδεύω.

Τα πρώτα λεπτά, δεν αντιδρούσες καθόλου: χνουδωτό αγαλματάκι. Αλλά δεν το έβαλα κάτω, δεν σταμάτησα, κι όσο σε χαϊδευα, σου ψιθύριζα γλυκόλογα, και το καινούριο σου όνομα. Ώσπου, κάποια

στιγμή, τράβηξα το χέρι – κι εσύ σήκωσες το κεφαλάκι και με κοίταξες. Γιατί σταμάτησες; Σ' είχα αγαπήσει πριν ακόμα σε δω, μα εκείνη τη στιγμή σου 'δωσα την καρδιά μου παντοτινά.

Λένε πως τα σκυλιά εντυπώνουν την προσωπικότητα του πρώτου ανθρώπου με τον οποίο έρχονται σε βαθιά επαφή. Ποιος ξέρει; Ίσως να 'ναι κι έτσι, γιατί μοιάζουμε, Τζερόπαιδο: σε ό,τι κάνουμε, ό,τι νιώθουμε, ζούμε καθ' υπερβολήν. Όπως εγώ, δεν έχεις όρια, δεν αντιμετωπίζεις τις χαρές και τους φόβους νηφάλια, αλλά με εκρήξεις συναισθήματος. «Ίδιο τον έκανες» μου λέει συχνά ο Ψηλός. «Σαν τα μούτρα σου». Για παράδειγμα, κάθε που είναι να βγούμε βόλτα –κι ας έχεις ήδη βγει άλλες δύο–, σε πιάνει η ίδια πρεμούρα που πιάνει εμένα όταν μας περιμένουν φίλοι για ποτό, και δεν θέλω ν' αργήσω ούτε δευτερόλεπτο, κι είμαι ντυμένος κι έτοιμος μισή ώρα πριν φύγουμε. Εσύ κάνεις το λεγόμενο γιουρούσι: τρέχεις και πηδάς γύρω γύρω στο σαλόνι, στον καναπέ, ενώ συγχρόνως βγάζεις ένα σκούξιμο ανάμεσα σε καραμούζα και σκουριασμένο μεντεσέ. (Στα κουτάβια, το λένε *puppy rush* –δεν μπορούν να συγκρατήσουν τον ενθουσιασμό τους–, όμως σε σένα δεν κόπασε ποτέ.)

Αλλά ας γυρίσω στις πρώτες μέρες. Ακόμα κι

όταν άρχισες να εξερευνάς το σαλόνι και το μπαλκόνι, φοβόσουν τον διάδρομο, γιατί σ' εκείνο το σημείο το ξύλινο δάπεδο γινόταν μαρμάρινο. Οπότε, στην αρχή, το βράδυ, σ' έπαιρνα παραμάσχαλα, και σε πήγαινα σηκωτό στην κρεβατοκάμαρα, στο στρωματάκι σου.

Δεν άργησες να ξεθαρρέψεις, φυσικά: τι να σου κάνει ο φόβος μπρος στην αγάπη. Λίγους μήνες μετά, ήσουν ήδη ο Τζέρης ο Ντερμπεντέρης (καθαρόαιμος ντερμπεντέρης, όπως σου αρέσει να μας υπενθυμίζεις). Μα, αχ, εκείνη η πρώτη βόλτα – σπαράζει η καρδιά μου όταν τη θυμάμαι.

Θα 'σουν τεσσάρων μηνών, κι ως τότε τα 'κανες όλα στο μπαλκόνι –μες στο σπίτι δεν λέρωσες ποτέ, ούτε έκανες ζημιές: κύριος–, αλλά επειδή είχε καλοκαιριάσει, είπαμε να σε βγάλουμε μια πρώτη τσάρκα στα Εξάρχεια. Ε, και με το που ξεμπουκάρουμε απ' την πολυκατοικία, κολλάς σαν πεταλίδα στο πεζοδρόμιο, κι αρχίζεις να κλαις γοερά. Γιατί –ψυχή μου!– δεν ήξερες τι εστί βόλτα, κι έχοντας πρόσφατη την εγκατάλειψη, νόμιζες πως θα σ' αφήναμε στον δρόμο!

Πολύς κόσμος –ειλικρινά, δεν καταλαβαίνω τι συμβαίνει στην καρδιά τους– παρατάει τα ζώα του μόλις χάσουν την παιχνιδόμορφη κουταβοσύνη τους,

μόλις μεγαλώσουν λίγο, και γίνουν μπελάς. Στα μάτια μου, ιδίως όταν παίζουμε –με τα κουκλάκια σου, ή όταν σου κάνω αγριάδες κι εσύ τάχα με παλεύεις και με δαγκάνεις κι ο Ψηλός λέει: «Ηρεμήστε, γιατί θα φέρω διπλή δόση λίθιο»–, είσαι ακόμα το Τζεράκι που χώραγε στις χούφτες μου. Και ναι, είναι αλήθεια, νοσταλγώ ένα πράγμα από κείνο τον πρώτο χρόνο: ότι μπορούσα να σε σηκώνω στην αγκαλιά μου, να σε κρατάω στον αέρα και να σε γεμίζω φιλιά. Τώρα πια, εξόν ότι είσαι είκοσι πέντε κιλά θηρίο, και θα μου φύγει το νεφρί, δεν θες να σε σηκώνω, «θα μας δει κάνας γείτονας» διαμαρτύρεσαι, «και δεν θα 'χω πρόσωπο στα Εφτάρχεια!». (Θα πούμε για το γλωσσικό σου ιδίωμα, την τζερολαλιά, παρακάτω.)

Πόσο ορφανός και μετέωρος ήσουν, και πόσο σύντομα έγινες άρχοντας του σπιτιού... Και πόσα λέει αυτό για τη λατρεία, και για τα άτυχα πλάσματα –τετράποδα και δίποδα– που τη στερούνται, που δεν ευτύχησαν να αγαπηθούν. Βλέποντας τη μεταμόρφωσή σου, συλλογιόμουν την επιείκεια και την κατανόηση που οφείλουμε σε κείνους που έζησαν –ελλείψει άλλου όρου– *αναγάπητοι*.